

Art. 25.

De overheid, geroepen door het instandhouden van leger en vloot, voor behoud onzer nationale zelfstandigheid te waken, zorge evenwel, dat de krijgslasten tot het noodzakelijke beperkt blijven en bevordere, ook in het leger, in de kazerne en op de vloot, mede door behartiging van de godsdienstige en zedelijke belangen van soldaat en schepeling, het leiden van een eerbaar en ordelijk leven.

Art. 26.

In zake het buitenlandsch beleid, worde openbaarheid gegeven aan alles wat in dit opzicht door de Regeering wordt verricht, voor zoover dit daarvoor geschikt is en de openbaarheid toelaatbaar is zonder gevaar voor land en volk.

Geen verbintenissen, in welken vorm ook, welke zouden kunnen leiden tot financieele lasten voor den Staat of tot persoonlijke of geldelijke lasten voor de bevolking, worden aangegaan buiten overleg met de Staten-Generaal.

Krachtig worde bevorderd het streven naar de beslissing van geschillen tusschen de volken langs den weg van internationale rechtspraak, arbitrage, of bemiddeling, in plaats van door wapengeweld.

Voor zoover dit vereenigbaar is met het landsbelang worde steun verleend aan iedere poging, om de rechtsidee in het volkenrechtelijk verkeer te sterken.

uit: Jaarboekje 1946 C
p. 17-31

Statuten

vastgesteld in de Algemeene Vergadering van 21 September 1917, gewijzigd in de Algemeene Vergaderingen van 27 Mei 1920, 31 Maart 1921, 8 April 1926, 9 Maart 1927, 6 April 1934, 3 April 1935, 15 April 1936, 1 April 1937 en 20 April 1938.

I. Algemeene Bepalingen.

Artikel 1.

De Christelijk-Historische Unie wordt gevormd door de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereeningen, die tot grondslag van samenwerking aanvaardden het Program van beginselen, vastgesteld in de vergadering van afgevaardigden, gehouden te Amsterdam op 9 Juli 1908.

Art. 2.

De Unie stelt zich ten doel met alle geoorloofde middelen:

- a. de kennis van de Christelijk-Historische beginselen te verbreiden, en hunne ontwikkeling en toepassing te bevorderen in overeenstemming met de steeds wisselende toestanden;
- b. de samenwerking tusschen de bij haar aangesloten kiesvereeningen te verzekeren;
- c. de verkiezing te bevorderen, in de vertegenwoordiging van land, gewest en gemeente, van personen, die instemmen met de beginselverklaringen der Unie en, als dragers der Christelijk-Historische beginselen, het vertrouwen der kiezers verdienen.

Art. 3.

De Unie is samengesteld op de volgende wijze:

I. Zij, die instemming betuigen met de beginselen der Unie, en die gevestigd zijn in één zelfde gemeente, of in een stad of dorp of buurtschap (deel eener gemeente) of in een deel eener gemeente, dat een gemeentelijken kieskring vormt, vereenigen zich tot eene Gemeentelijke of eene Plaatselijke Kiesvereening.

II. Is in een gemeente slechts één Plaatselijke Kiesvereening, zoo is deze tevens de Gemeentelijke Kiesvereening.

III. Zijn in een gemeente twee of meer Plaatselijke Kiesverenigingen, zoo verbinden deze zich tot eene Gemeentelijke Kiesvereniging. Eene bestaande Gemeentelijke Kiesvereniging kan zich splitsen in Plaatselijke Kiesverenigingen. De bepalingen voor deze verbinding of splitsing en de regelen voor de samenwerking in de Gemeentelijke Kiesvereniging, worden dan bij afzonderlijk reglement vastgesteld.

IV. Personen, gevestigd in een deel van een gemeente, als bedoeld sub I. waar nog geen Plaatselijke Kiesvereniging is gevormd, kunnen door een Plaatselijke Kiesvereniging, binnen dezelfde gemeente, als lid worden aangenomen.

Personen gevestigd in een gemeente, waar nog geen Kiesvereniging is gevormd, kunnen door eene Gemeentelijke Kiesvereniging, gelegen binnen denzelfden Statenkring of Kamerkring, als lid worden aangenomen; zij nemen daar geen deel aan de stemmingen tot aanwijzing van kandidaten voor den Gemeenteraad.

V. In elken kieskring voor de verkiezing van leden der Provinciale Saten, welke kieskringen in deze Statuten worden aangeduid als Statenkringen, vormen de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen tezamen een Statenkringvereniging.

Is in een Statenkring slechts één Plaatselijke Kiesvereniging of slechts één Gemeentelijke Kiesvereniging, zoo is deze tevens de Statenkringvereniging.

VI. In elken Kieskring voor de verkiezing van leden der Tweede Kamer, welke Kieskringen in deze Statuten worden aangeduid als Kamerkringen, vormen de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen, tezamen een Kamerkringvereniging.

Is in een Kamerkring slechts één Plaatselijke Kiesvereniging of slechts één Gemeentelijke Kiesvereniging, zoo is deze tevens de Kamerkringvereniging.

VII. Voor de verkiezing van de leden der Tweede Kamer kunnen de Kamerkringen worden vereenigd tot Groepen. De Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging in één groep vormen eene Groepsvereniging.

VIII. Alle Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen vormen tezamen de Algemeene Vergadering der Unie.

IX. Voor de stemmingen in de Statenkringvereniging, de Kamerkringvereniging, de Groepsvereniging en de Algemeene Vergadering wijst elke Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging één of meer stemhebbende leden en hunne plaatsvervangers aan, naar verhouding van het aantal leden der Vereeniging, die hunne contributie hebben betaald.

Deze verhouding wordt bepaald als volgt:

bij een aantal leden, minder dan 21,	één afgevaardigde.
" " " " van 21 tot 50,	twee afgevaardigden
" " " " " 51 " 90,	drie " "
" " " " " 91 " 140,	vier " "
" " " " " 141 " 200,	vijf " "
" " " " " 201 " 270,	zes " "
" " " " " 271 " 350,	zeven " "
" " " " " 351 " 440,	acht " "
" " " " " 441 " 600,	negen " "
" " " " " meer dan 600,	tien " "

Een afgevaardigde kan, mits behoorlijk gemachtigd, ook voor andere afgevaardigden van kiesverenigingen uit denzelfden Kamerkring stemmen, met dien verstande, dat een persoon ten hoogste 4 stemmen mag uitbrengen.

X. Het Hoofdbestuur der Unie bestaat uit 27 leden. Van deze 27 worden 9 leden gekozen door de Algemeene Vergadering. Voorts wijst elk der 18 Kamerkringverenigingen een harer bestuursleden aan als lid — en een ander harer bestuursleden als plaatsvervangend lid van het Hoofdbestuur. Bij ontstentenis van het aangewezen lid treedt het plaatsvervangend lid op.

De verkiezing ter Algemeene Vergadering heeft plaats uit een kandidatenlijst, vermeldende de aanbevolenen door het Hoofdbestuur en de namen der kandidaten, welke uiterlijk 14 dagen vóór de Algemeene Vergadering door een Kiesvereniging bij het Hoofdbestuur zijn ingezonden.

Deze verkiezing geschiedt bij ééne vrije stemming, en, zoo noodig, eene herstemming tusschen een dubbeltal. Om gekozen te zijn is vereischt, bij de stemming, de volstreckte meerderheid — bij de herstemming de betrekkelijke meerderheid — der geldig uitgebrachte stemmen.

Mocht in de Algemeene Vergadering, bij de vrije stemming, de volstreckte meerderheid zijn verkregen door meer personen, dan er plaatsen te vervullen zijn, zoo zijn gekozen zij, die de meeste stemmen verkregen.

Bij onzekerheid, door gelijk aantal verkregen stemmen, is de oudste in jaren gekozen.

De leden der Unie, leden der Staten-Generaal, voorzover zij geen lid van het Hoofdbestuur zijn, en de Voorzitter van de Federatie van C.-H. Jongerengroepen, alsmede de Hoofdredacteur of een lid der Hoofdredactie — door haar aan te wijzen — van het dagblad „De Nederlander”, worden mede tot zijne vergaderingen genoodigd en hebben daar een raadgevende stem.

Andere personen, welke zich jegens de Unie buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt, kunnen door de Algemeene Vergadering, op voorstel van het Hoofdbestuur, tot adviseerend lid van het Hoofdbestuur en (of) het Dagelijksch Bestuur worden benoemd.

Art. 4.

Personen, gevestigd in plaatsen, waar geen kiesvereniging bestaat, en die niet, volgens het bepaalde in Art. 3, sub IV, door eene andere kiesvereniging als lid zijn aangenomen, worden door het Hoofdbestuur als buitengewoon lid der Unie ingeschreven. Zij betalen aan het Hoofdbestuur een jaarlijksche contributie van ten minste f 1.— Zij hebben het recht de Algemeene Vergadering der Unie bij te wonen en aan de be-raadslaging deel te nemen.

Art. 5.

In elke vergadering der Unie spreken en stemmen de leden naar eigen overtuiging.

Alle besluiten over zaken worden genomen met meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen.

Over personen wordt schriftelijk, over zaken wordt mondeling gestemd. Bij staking van stemmen over zaken wordt een voorstel geacht te zijn verworpen.

Bij verkiezing van personen worden gevolgd de regelen, voorgeschreven in artikel 3 X, met dien verstande, dat, behalve in de Algemeene Vergadering en in de Kamerkringverenigingen, noodig zullen zijn twee vrije stemmingen voordat tot herstemming wordt overgegaan.

Periodiek aftredende leden van besturen of commissiën zijn terstond herkiesbaar, tenzij daaromtrent in het reglement eener Gemeentelijke of Plaatselijke Kiesvereniging anders mocht zijn bepaald. Zij blijven hunne functies waarnemen tot zij door nieuwbenoemden zijn vervangen.

Den leden, die doorlopend met tijdroovende werkzaamheden zijn belast, kan uit de kas der Vereeniging, welke hun deze werkzaamheden opdroeg, eene geldelijke vergoeding worden toegelegd.

II. Taak en werkwijze van de onderscheidene Vereenigingen en hare Besturen.

Art. 6.

Elke Plaatselijke-, Gemeentelijke-, Statenkring- of Kamerkringvereniging kiest haar eigen bestuur en stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast, met inachtneming dezer Statuten. Deze reglementen zijn onderworpen aan de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Voor de reglementen, in het eerste lid bedoeld, worden modellen door het Hoofdbestuur samengesteld.

In de Kamerkring- en Statenkringvereniging zijn stemgerechtigd hare gekozen bestuursleden en de volgens Art. 3, sub IX, aangewezen stemhebbende leden der Plaatselijke- of Gemeentelijke Kiesverenigingen.

Art. 7.

De contributiën der leden worden geïnd door het Bestuur der Plaatselijke of der Gemeentelijke Kiesvereniging. De financiële verhouding tusschen de Plaatselijke- en de Gemeentelijke Kiesvereniging wordt vastgesteld in het reglement, bedoeld in Art. 3, sub III.

De Plaatselijke Kiesvereniging betaalt jaarlijks, in den loop van Maart, voor elk lid der Kiesvereniging 25 cents aan het Hoofdbestuur, 10 cents aan de Kamerkringvereniging en 5 cents aan de Statenkringvereniging. Over deze bedragen wordt door den daartoe gerechtigden penningmeester beschikt.

Bij niet tijdige betaling van een of meer dezer bijdragen vervalt het recht van vertegenwoordiging, tenzij ten genoege van het daarbij betrokken Bestuur, alsnog een billijke reden van verontschuldiging wordt aangevoerd.

Art. 8.

De Plaatselijke Kiesverenigingen wijzen de stemhebbende leden en hunne plaatvervangers aan, bedoeld in Art. 3, sub IX, tenzij besloten mocht zijn deze aanwijzing te doen geschieden door de Gemeentelijke Kiesvereniging;

zij stellen voorloopige kandidaten voor de Provinciale Staten en voor de Tweede Kamer;

zij dragen zorg voor de verspreiding der propagandalectuur en trachten door huisbezoek het ledental der Kiesvereniging uit te breiden;

zij proclameeren de kandidaten, overeenkomstig Afdeeling III dezer statuten gesteld, en bevorderen zooveel mogelijk hunne verkiezing.

Leden der Kiesvereniging, die geen kiezer zijn, nemen geen deel aan de stemming voor kandidaten van de openbare colleges.

Art. 9.

De Besturen van de Plaatselijke Kiesverenigingen dragen zorg voor de inning der contributiën en voor hare verdeling overeenkomstig Art 7;

zij houden twee registers, bij: één van de namen en woonplaatsen van de leden der kiesvereniging; één van de namen en woonplaatsen der kiezers, die, hoewel geen lid der kiesvereniging, toch geacht worden de kandidaten der Unie te willen steunen;

zij verstrekken deze registers ter inzage aan de Besturen der Statenkringvereniging en der Kamerkringvereniging;

zij doen in den loop van de maand Januari mededeeling aan deze beide besturen van hunne eigene samenstelling en van het aantal leden der kiesvereniging;

zij geven bij vertrek van een der leden van de kiesvereniging naar elders, op daartoe door het Bureau der Unie verstrekte kaartformulieren, van diens verhuizing kennis aan het bestuur

der in de nieuwe woonplaats gevestigde Kiesvereniging, of aan het Hoofdbestuur, indien in de nieuwe woonplaats geen Kiesvereniging der Unie mocht bestaan. Het bestuur der Kiesvereniging of het Hoofdbestuur schrijft, overeenkomstig deze kennisgeving, den verhuisde als lid in.

Art. 10.

De Gemeentelijke Kiesverenigingen stellen zelfstandig de kandidaten voor het lidmaatschap van den Gemeenteraad.

Ingeval in een Gemeente afzonderlijke Plaatselijke Kiesverenigingen bestaan, vermeldt het reglement, bedoeld in Art. 3, sub III, op welke wijze daarmede bij de candidaatstelling wordt rekening gehouden.

Het bepaalde in de beide laatste leden van Art. 8 geldt ook voor de Gemeentelijke Kiesvereniging.

Art. 11.

De besturen van de Gemeentelijke Kiesverenigingen zorgen voor de indiening van de kandidatenlijsten bij de Gemeenteraadsverkiezingen;

zij doen jaarlijks, in den loop van de maand Januari, van hunne samenstelling mededeeling aan de besturen der Statenkringvereniging en der Kamerkringvereniging.

Art. 12.

De Statenkringverenigingen bespreken de voorloopige candidaturen voor de Provinciale Staten;

zij proclameeren de definitieve kandidaten, overeenkomstig Afdeeling III dezer Statuten gesteld, en bevorderen zooveel mogelijk hunne verkiezing.

Art. 13.

De besturen van de Statenkringverenigingen doen van hunne samenstelling mededeeling aan het Bestuur der Kamerkringvereniging en aan het Hoofdbestuur;

zij doen al het mogelijke tot het vormen en versterken van kiesverenigingen binnen den Kring.

Bij de verkiezing voor de Provinciale Staten rust op hen de taak bij het hoofdstembureau in de hoofdplaats van den Statenkring de kandidatenlijsten in te leveren, geteekend door 25 bevoegde kiezers — en, binnen zeven dagen na de openbaarmaking der kandidatenlijsten, schriftelijk mede te deelen, aan het centraal stembureau in de hoofdplaats der Provincie, met welke andere lijsten de ingeleverde kandidatenlijst tot één groep wordt verbonden.

Art. 14.

De Kamerkringverenigingen benoemen elk één lid van het Hoofdbestuur, overeenkomstig het bepaalde in Art. 3, sub X;

zij bespreken de voorloopige candidaturen voor de Tweede Kamer;

zij proclameeren de definitieve kandidaten, volgens Afdeeling III dezer Statuten gesteld, en bevorderen zooveel mogelijk hunne verkiezing.

Art. 15.

De Besturen van de Kamerkringverenigingen houden naamlijsten bij van de leden van het eigen college en van de besturen der plaatselijke-, gemeentelijke- en Statenkringverenigingen binnen hunnen kring;

zij doen van de samenstelling dezer besturen en van de aantallen leden van de kiesverenigingen binnen hunnen kring mededeeling aan het Hoofdbestuur; zij bevorderen de vorming van de Plaatselijke, Gemeentelijke- en Statenkringverenigingen binnen hun gebied en geven jaarlijks verslag van dezen hunnen arbeid aan het Hoofdbestuur;

zij beslissen, behoudens beroep op het Hoofdbestuur, omtrent de toelating tot de Unie van personen en omtrent de afsnijding van leden, tegen welke door de desbetreffende Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging bezwaren zijn ingebracht.

Bij de verkiezing van de Tweede Kamer rust op hen de taak bij het hoofdstembureau in de hoofdplaats van den Kamerkring de kandidatenlijst in te leveren, geteekend door minstens 25 bevoegde kiezers, hierbij opgeveende, dat als gemachtigde en diens plaatsvervanger, tot het verbinden van de lijst met de andere lijsten der Unie tot één groep, de eerste en de tweede Secretaris (met name te noemen) der Unie zijn aangewezen.

III. De vaststelling van de Kandidatenlijsten.

Art. 16.

In het jaar, voorafgaande aan het jaar der periodieke aftreding van de leden der Tweede Kamer, richt het Dagelijksch Bestuur, vóór 1 November, tot alle Plaatselijke en Gemeentelijke Kiesverenigingen het verzoek uiterlijk 1 December aan het adres van den eersten Secretaris vertrouwelijk mededeeling te doen van naam, woonplaats en beroep van ten hoogste 10 personen, die zij voor het lidmaatschap der Kamer in aanmerking wenschen te brengen. Het Dagelijksch Bestuur doet in dezen brief mededeeling van de bereidheid der aftredende Kamerleden om een nieuwe candidatuur al of niet te aanvaarden.

Het Dagelijksch Bestuur plaatst deze namen in alphabetische orde op een lijst, welke lijst onverwijld vertrouwelijk wordt toegezonden aan de leden van het Hoofdbestuur en aan de in art. 17 bedoelde buitengewone leden.

Art. 17.

1. De Kamerkringverenigingen wijzen vóór 1 December elk een persoon, benevens zijn plaatsvervanger aan, om zitting te nemen als buitengewoon lid van het Hoofdbestuur voor de werkzaamheden, in dit artikel en in artikel 22 bedoeld. Zij verstrekken den Secretaris van het Hoofdbestuur onverwijld opgave van naam en adres van het aangewezen lid.

2. Het Hoofdbestuur, aangevuld met de 18 buitengewone leden, vergadert in het begin der maand Januari, tot bespreking der personen, wier namen door de kiesverenigingen zijn opgegeven, of die door ten minste vijf leden van de vergadering tot aanvulling der lijst worden aanbevolen.

3. Als resultaat dier bespreking stelt de vergadering de groslijst vast, vermeldend de namen, in alphabetische volgorde.

4. De vergadering bepaalt:

- a. het aantal kandidatenlijsten, dat zal worden gevormd;
- b. indien besloten wordt niet in alle Kamerkringen een gelijklopende lijst in te dienen, in welke Kamerkringen een afzonderlijke lijst en in welke Kamerkringen gelijklopende lijsten zullen worden ingediend, daarbij lettend op een uitgewerkt voorstel van het Dagelijksch Bestuur;
- c. het aantal kandidaten, dat op iedere lijst zal worden geplaatst;
- d. het aantal en de samenstelling der groepen, waarin de stemming over de lijst zal plaats hebben; elke groep omvat één of meer Kamerkringen. Indien besloten wordt niet in alle Kamerkringen gelijklopende lijsten in te dienen, vormen de Kamerkringen, waarin een gelijklopende lijst zal worden ingediend, te zamen één groep;
- e. het advies omtrent de namen en de volgorde der kandidaten, of een deel hunner, welke, bij niet gelijklopende lijsten, naar de meening van het Versterkt Hoofdbestuur, op de onderscheidene kandidatenlijsten geplaatst behooren te worden.

Art. 18.

De Secretaris der Unie zendt vóór 15 Januari aan alle Plaatselijke, Gemeentelijke en Kamerkringverenigingen een exemplaar der groslijst, vergezeld van zoodanige toelichting, als door het Dagelijksch Bestuur, op grond van de verworven gegevens en de gehouden bespreking, zal zijn vastgesteld.

Tevens worden de Besturen van Kamerkringen, die één Groep vormen, uitgenoodigd onverwijld elk een bepaald getal leden af te vaardigen, naar een samenkomst, om het tijdelijk Groepsbestuur te constitueeren en plaats en uur der groepsvergadering vast te stellen. De uitnodiging bevat de aanwijzing van het Kringbestuur, dat de samenkomst zal bijeenroepen.

In Kamerkringen, die zelfstandig een Groep vormen, bepaalt het Kamerkringbestuur plaats en uur der vergadering.

Art. 19.

De Kiesverenigingen vergaderen vóór 15 Februari tot bespreking van de groslijst en tot het aanwijzen overeenkomstig het bepaalde in Art. 3, sub IX, van hare afgevaardigden naar de vergadering van Groep of Kamerkring, waar de stemming voor de kandidatenlijst zal plaats hebben.

Art. 20.

De vergaderingen der Groeps- of Kamerkringverenigingen tot stemming over de kandidatenlijst, vinden zooveel mogelijk op éénzelfden door het Hoofdbestuur te bepalen datum, in de tweede helft van Februari, plaats.

Het materiaal aan kandidatenlijsten, stembiljetten en stemlijsten is voor alle vergaderingen van gelijk model en wordt door het secretariaat der Unie tijdig en in voldoende getal aan de betrokken besturen toegezonden.

Art. 21.

1. In de vergadering der Groepsvereniging worden de kandidaten, elk afzonderlijk, besproken. Een candidaat, in de vergadering aanwezig, verlaat deze wanneer de bespreking zijner candidatuur aan de orde is.

2. Na afloop der bespreking wordt over de kandidaten gestemd door de stemgerechtigden.

3. Stemgerechtigd zijn ten hoogste tien Bestuursleden van elk der Kamerkringverenigingen tot de groep behorende, en de, volgens Art. 3 sub. IX, aangewezen stemhebbende leden der Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen.

4. Elk stembiljet moet, om geldig te zijn, niet minder namen van op de groslijst voorkomende personen bevatten, dan ingevolge Art. 17, is vastgesteld. Vóór de stemming vestigt de Voorzitter er de aandacht op, dat alle biljetten met een kleiner aantal namen ongeldig zijn.

5. Aan den candidaat, wiens naam op een stembriefje is gesteld op de 1e plaats, worden toegekend zooveel punten, als er namen op de kandidatenlijst zullen voorkomen, de tweede plaats geldt voor één punt minder en zoo vervolgens. De namen, vermeld na dien, waaraan één punt is toegekend, worden beschouwd als niet geschreven. Het bestuur telt de punten samen en zendt het proces-verbaal der stemming onverwijld aan den Secretaris der Unie.

Art. 22.

1. Zoodra de processen-verbaal van alle groepen zijn ingekomen, vergadert het Dagelijksch Bestuur der Unie. Het stelt voor elken candidaat het aantal punten vast, dat deze voor zijn

plaatsing op een bepaalde lijst heeft verkregen en rangschikt vervolgens op elke lijst de kandidaten naar het door hen voor die lijst verkregen puntental.

2. Op een kandidatenlijst worden geplaatst, tot een aantal, als bedoeld in Art. 17, zij, die bij de stemming voor de lijst het hoogste aantal punten verkregen. Bij gelijk aantal punten beslist het lot. Als een der gestelde kandidaten mocht bedanken, wordt de kandidatenlijst voltallig gehouden door opschuiving der namen, die op zijnen naam volgen.

3. Indien het Dagelijksch Bestuur van oordeel is, dat het belang der Unie dringend vordert, een wijziging in een kandidatenlijst aan te brengen, wordt het Hoofdbestuur, aangevuld met de 18 buitengewone leden, onverwijld bijeengeroepen. Blijkt deze vergadering bij $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte stemmen, de meening van het Dagelijksch Bestuur te deelen, zoo worden de kiesverenigingen in de betrokken Kamerkringen uitgenoodigd, binnen een termijn van 14 dagen, schriftelijk hare beslissing te geven. Verklaren meer dan $\frac{1}{3}$ dezer Kiesverenigingen zich tegen het voorstel van het Hoofdbestuur, zoo wordt dit beschouwd te zijn verworpen.

4. De kandidatenlijsten, met vermelding der eerstvolgende kandidaten worden in de Christelijk-Historische pers openbaar gemaakt.

5. Indien door kiesverenigingen bezwaren mochten worden ingebracht, tegen de gepubliceerde kandidatenlijsten, op grond van vermeende onregelmatigheid, zoo is de beslissing, op grond van Art. 33, sub 7, aan de Algemeene Vergadering.

6. Het Hoofdbestuur draagt zorg voor de verbinding der kandidatenlijsten.

Art. 23.

Bij ontbinding van de Tweede Kamer vinden de bepalingen van de Artt. 16—22 overeenkomstige toepassing. De aan te wijzen dagen en termijnen worden dan door het Hoofdbestuur bepaald.

Art. 24.

1. Voor het stellen van kandidaten voor de Provinciale Staten wordt gehandeld als volgt.

2. Het Hoofdbestuur bepaalt tijdig voor het geheele land de dagen en termijnen, overeenkomend met de dagen en termijnen genoemd in de Artt. 16, 17, 18, 19 en 20.

3. Voor Provinciën, die tevens een Kamerkring vormen, richt het Hoofdbestuur tot het Kamerkringbestuur het verzoek tijdig een samenkomst te beleggen met de Besturen der Statenkringverenigingen, ten einde in die samenkomst te bepalen hoeveel kandidatenlijsten zullen worden ingediend in de Provincie, en welke Statenkringen tot een groep zullen worden vereenigd. Een groep kan één of meer Statenkringen of wel de geheele Provincie omvatten.

4. In de Provinciën Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland

en Noord-Holland wijst het Hoofdbestuur een der Kamerkringbesturen aan, waarvan de oproeping zal uitgaan tot de andere Kamerkringbesturen en de Statenkringbesturen in de Provincie.

5. Het bepaalde in de Artt. 16—23 vindt oveeenkomstige toepassing, tenzij de vergadering, in het volgende lid bedoeld, met minstens $\frac{1}{4}$ der uitgebrachte stemmen, mocht besluiten, dat een van artikel 21, lid 4 en 5, afwijkend stelsel van stemmen zal worden gevolgd.

6. De vergadering van de Kamerkringbesturen met de Statenkringbesturen vervult hierbij de taak van het uitgebreid Hoofdbestuur, genoemd in Art. 17.

7. De stemming tot vorming van de kandidatenlijst of de kandidatenlijsten, heeft plaats in de vergadering van de Statenkringvereniging of van de groep van Statenkringverenigingen, die daartoe volgens het derde lid van dit artikel zijn aangewezen. Bij deze stemming hebben stemrecht ten hoogste tien Bestuursleden van elk der Statenkringverenigingen en de, volgens Art. 3, sub IX, aangewezen stemhebbende leden van de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen.

IV. Het Hoofdbestuur.

Art. 25.

Het Hoofdbestuur heeft de algemeene leiding der Unie; het bevordert de oprichting van Plaatselijke, Gemeentelijke, Statenkring- en Kamerkringverenigingen;

het is belast met de voorbereiding en de uitvoering van de besluiten van de Algemeene Vergadering;

het voert, zoo noodig, onderhandelingen met derden;

het houdt een register bij van de buitengewone leden, van de aantallen leden der plaatselijke verenigingen en van de samenstelling van het eigen college en van de besturen der Kamerkring-, Statenkring-, Gemeentelijke en Plaatselijke verenigingen;

het beslist in hooger beroep, omtrent de toelating tot de Unie van personen en omtrent de afsnijding van leden tegen welke door de desbetreffende Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging bezwaren zijn ingebracht;

het zorgt voor de samenstelling en de verspreiding van propagandactuur en van een jaarbericht, vermeldende o.a. de samenstelling en de adressen van de colleges en besturen in het 5e lid van dit Art. genoemd;

het publiceert in de Christelijk-Historische pers, een beknopt verslag van elke Hoofdbestuursvergadering;

het bevordert, in overleg met de Besturen der Kamerkringverenigingen, het beleggen van streekvergaderingen in de verschillende provinciën, waar Hoofdbestuursleden en Unieleden elkaar regelmatig ontmoeten ter bespreking van dringende politieke vraagstukken;

het is bevoegd uit of buiten zijnen kring bijzondere commissiën of personen uit te noodigen voor een bepaalde taak.

Art. 26.

Het Hoofdbestuur, samengesteld en verkozen, volgens het bepaalde in Art. 3, sub X, kiest uit zijn midden den Voorzitter, den eersten Secretaris, benevens nog zeven leden, welke negen leden te zamen het Dagelijksch Bestuur der Unie vormen. Bij deze verkiezing wordt rekening gehouden met den eisch, dat ten hoogste drie leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het Dagelijksch Bestuur zitting hebben. Het Dagelijksch Bestuur kiest uit zijn midden den Vice-Voorzitter, den Penningmeester, den tweeden Secretaris en den tweeden Penningmeester. Het Dagelijksch Bestuur is belast met de voorbereiding en de uitvoering der besluiten van het Hoofdbestuur.

Elk jaar, op den 1en April, treden, volgens rooster, 9 leden van het Hoofdbestuur af, van welke 3 gekozen door de Algemeene Vergadering en 6 gekozen door de Kamerkringverenigingen. Tegelijk met het Lid van het Hoofdbestuur treedt ook zijn plaatsvervanger af. Leden van het Dagelijksch Bestuur, aftredend als lid van het Hoofdbestuur, treden mede af als Voorzitter, eerste Secretaris, of lid van het Dagelijksch Bestuur. De afgetreden in elk der genoemde functies, zijn herkiesbaar, tenzij zij reeds zes jaar onafgebroken zitting hebben. Dan kunnen zij eerst een volgend jaar door de Algemeene Vergadering of Kamerkringvereniging worden gekozen. Deze beperking geldt niet voor den Voorzitter, den eersten Secretaris, den tweeden Secretaris en den eersten Penningmeester.

De leden ontvangen uit de kas der Unie vergoeding van de werkelijk door hen gemaakte kosten voor het bijwonen der vergaderingen van het Hoofdbestuur of voor het vervullen van bijzondere zendingen, hun opgedragen door het Hoofdbestuur of door den Voorzitter der Unie.

Art. 27.

De Voorzitter of de Vice-Voorzitter heeft de leiding van de vergaderingen van het Hoofdbestuur en van de Algemeene Vergaderingen.

Art. 28.

De eerste Secretaris bewaart het archief der Unie; hij houdt het notulenboek van Hoofdbestuur en Algemeene Vergadering; hij is belast met de leiding van het partijbureau; hij voert in overleg met den Voorzitter de correspondentie; hij houdt aantekening van de inkomende en uitgaande brieven en houdt van deze laatste eensluidend of verkort afschrift; hij draagt zorg, bij verkiezingen voor de Tweede Kamer, voor het doen der mededeeling, bedoeld in het laatste lid van Art. 22.

De tweede Secretaris staat hem desverlangd in zijne werkzaamheden bij, vervangt hem bij ontstentenis en is meer in het bijzonder belast met het organisatorisch werk.

Art. 29.

De eerste Penningmeester ontvangt van de Plaatselijke Kiesverenigingen geregeld het deel harer contributiën, genoemd in het tweede lid van Art. 7; hij ontvangt verder alle aan de Unie toekomende geiden en doet daarvan de vereischte betalingen; hij beheert een afzonderlijk in te richten fonds voor de kosten der verkiezingen voor de Tweede Kamer, hij doet jaarlijks vóór 1 April aan het Hoofdbestuur rekening en verantwoording van zijn beheer over het afgelopen jaar.

De tweede Penningmeester staat hem desverlangd in zijn werkzaamheden bij en vervangt hem bij ontstentenis.

Art. 30.

Te 's-Gravenhage is gevestigd het Inlichtingen- en Propagandabureau der Unie; het staat onder leiding van het Hoofdbestuur. Het is belast met het verzamelen en verstrekken van gegevens, welke van belang zijn voor de Christelijk-Historische Staatkunde.

Het neemt de zorg op zich voor de samenstelling en verspreiding van lectuur, de Christelijk-Historische Staatkunde betreffende.

Art. 31.

Personen, bedoeld in Art. 3, sub IV, kunnen door het Kamerkringbestuur belast worden met een Correspondentschap der Unie. Het Kamerkringbestuur doet hiervan mededeeling aan het Hoofdbestuur. Correspondenten dragen zorg voor de propaganda der Unie in hun stad, dorp of buurtschap.

V. De Algemeene Vergadering.

Art. 32.

Alle leden der Unie hebben toegang tot de Algemeene Vergadering en kunnen aan de beraadslagingen deelnemen. Stemrecht hebben alleen de leden van het Hoofdbestuur, de volgens Art. 3, sub IX, stemhebbende leden der Gemeentelijke of Plaatselijke Kiesverenigingen en de leden der Staten-Generaal, voor zoover zij niet reeds uit anderen hoofde stemgerechtigd zijn.

Het Dagelijksch Bestuur der Unie vormt het bureau van de Algemeene Vergadering. Ter vergadering kunnen geen punten worden behandeld, die niet op de agenda zijn vermeld, tenzij er spoedeisende zaken zijn en twee derden der aanwezige stemhebbende leden de onmiddellijke behandeling daarvan goedkeurt.

Aan alle Kiesverenigingen en in een daartoe door het Hoofdbestuur aan te wijzen Dagblad wordt tijdig mededeeling gedaan

van den datum der Algemeene Vergadering en van den datum waarop uiterlijk voorstellen kunnen worden ingediend, ter vermelding op de agenda.

Elk voorstel, dat op de Algemeene Vergadering ter tafel wordt gebracht, is eventueel voorzien van een korte toelichting en van een prae-advies van het Hoofdbestuur.

Art. 33.

Elk jaar, in den loop der eerste zes maanden, heeft een Algemeene Vergadering der Unie plaats.

Art. 34.

Het Hoofdbestuur roept eene buitengewone Algemeene Vergadering samen wanneer het dit noodig acht, of wanneer daartoe schriftelijk het verzoek wordt gedaan door 4 Gemeentelijke vereenigingen, 3 Statenkringvereenigingen of 2 Kamerkringvereenigingen. In zoodanig schrijven moeten zijn vermeld de punten, wier bespreking — of de voorstellen, wier behandeling — op die vergadering wordt verlangd.

Art. 35.

Aan de Algemeene Vergadering is opgedragen:

1. de bespreking van den politieken toestand en het bepalen van de politieke gedragslijn der Unie;
2. de beslissing, in gevallen, dat leden of organisaties der Unie bezwaren inbrengen tegen besluiten of handelingen van het Hoofdbestuur;
3. de vaststelling of wijziging van het Program van Beginselen en de Statuten der Unie en van uitspraken, verklaringen of bepalingen van politiek, sociaal of organiseerend karakter, waartoe de Unie, op grond van haar Program of van hare Statuten mocht besluiten;
4. de verkiezing van 9 leden van het Hoofdbestuur, bedoeld in Art. 3. sub. X;
5. de beslissing, op voorstel van het Hoofdbestuur, omtrent de afsnijding van eene kiesvereeniging die handelingen pleegde, in strijd met de beginselen, de belangen of de besluiten der Unie;
6. de beslissing omtrent de wedertoelating van een kiesvereeniging, als in de vorige zinsnede bedoeld;
7. de eindbeslissing omtrent de kandidatenlijst der Unie voor de verkiezing van leden der Tweede Kamer, voor zoover deze beslissing op grond dezer Statuten wordt gevorderd.

Art. 36.

De kosten der Algemeene Vergadering worden gedragen door de Kas der Unie.

Aan elke Kiesvereeniging worden desverlangd uit de Kas der Unie vergoed de reiskosten, derde klasse per spoor en tweede

klasse per tramweg of stoomboot, voor één afgevaardigde, van zijne woonplaats naar de plaats der vergadering.

De verblijfkosten zijn voor rekening der zendende vereeniging.

VI. Slotbepalingen.

Art. 37.

Indien de Unie, in hare Algemeene Vergadering, mocht besluiten op grond van haar program van beginselen, tot het vaststellen van verklaringen van politiek of sociaal karakter, als bedoeld in Art. 33, sub 3, zoo vertrouwt zij van de leden der Unie, die geroepen worden in de verschillende openbare colleges mede te werken aan het tot stand komen van wettelijke maatregelen, dat zij zich daarbij naar bedoelde uitspraken of verklaringen zullen richten, tenzij afwijking daarvan hun op deugdelijk aan te wijzen gronden noodzakelijk voorkomt.

Art. 38.

Indien in bepaalde gemeenten de plaatselijke toestanden daartoe dringen, kan het Hoofdbestuur regelingen, afwijkend van het bepaalde in Art. 3 en Art. 7 dezer Statuten, goedkeuren.

In Gemeenten, Statenkringen of Kamerkringen, waar niet-tegenstaande aangewende ernstige pogingen, de in deze Statuten voorgeschreven organisatie nog niet geheel tot stand kon komen, of wel, in naam bestaande, werkeloos blijft, worden door het Hoofdbestuur de noodige maatregelen genomen tot tijdelijke voorziening.

Zoodanige voorziening kan daárin bestaan, dat aan een ander bestaand bestuurs-college of aan een bijzondere commissie wordt opgedragen tijdelijk de functie der ontbrekende of werkloosblijvende organisatie te vervullen.

De voorzieningen krachtens dit artikel getroffen, blijven in stand en de krachtens haar verrichte handelingen blijven rechtsgeldig, tot dat de pogingen tot vorming of herstel der organisatie, volgens deze Statuten zijn geslaagd.